

Bruxelles, 26.2.2020
COM(2020) 70 final

ANNEX

ANEXĂ

la

**Propunerea de
DECIZIE A CONSILIULUI**

privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre

ANEXĂ

Orientarea 5: Stimularea cererii de forță de muncă

Statele membre ar trebui să promoveze în mod activ o economie socială de piață durabilă și să faciliteze și să sprijine investițiile în crearea de locuri de muncă de calitate. În acest scop, ele ar trebui să reducă barierele cu care se confruntă întreprinderile în ceea ce privește angajarea de personal, să promoveze antreprenoriatul responsabil și activitățile independente autentice și, în special, să sprijine crearea și dezvoltarea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin accesul la finanțare. Statele membre ar trebui să promoveze în mod activ dezvoltarea economiei sociale, să stimuleze inovarea socială, întreprinderile sociale și să încurajeze aceste forme inovatoare de muncă, creând locuri de muncă de calitate și generând beneficii sociale la nivel local.

Sarcina fiscală ar trebui să fie reorientată de la impozitarea muncii către alte surse care promovează ocuparea de locuri de muncă și creșterea favorabilă incluziunii și, în același timp, care sunt aliniate cu obiectivele privind clima și mediul, luând în considerare efectul de redistribuire al sistemului fiscal și protejând totodată veniturile destinate unei protecții sociale adecvate și cheltuielilor de stimulare a creșterii economice.

Statele membre care dispun de mecanisme naționale pentru stabilirea salariilor minime obligatorii ar trebui să asigure o implicare efectivă a partenerilor sociali într-un mod transparent și previzibil, care să permită o adaptare adecvată a salariilor la evoluția productivității și să asigure salarii echitabile pentru un nivel de trai decent, acordând o atenție deosebită grupurilor cu venituri mici și medii în scopul convergenței ascendente. Aceste mecanisme ar trebui să ia în considerare performanța economică la nivelul regiunilor și sectoarelor. Statele membre ar trebui să promoveze dialogul social și negocierile colective în vederea stabilirii salariilor. Respectând practicile naționale, statele membre și partenerii sociali ar trebui să se asigure că toți lucrătorii au dreptul la salarii adecvate și corecte prin contracte colective sau salarii minime adecvate prevăzute de lege, ținând seama de impactul acestora asupra competitivității, creării de locuri de muncă și sărăciei persoanelor încadrate în muncă.

Orientarea 6: Consolidarea ofertei de forță de muncă și îmbunătățirea accesului la locuri de muncă, aptitudini și competențe

În contextul tranzițiilor tehnologice și de mediu, precum și al schimbărilor demografice, statele membre ar trebui să promoveze durabilitatea, productivitatea, capacitatea de inserție profesională și capitalul uman, promovând cunoștințele, aptitudinile și competențele relevante pe parcursul vieții active a oamenilor, ca răspuns la nevoile actuale și viitoare ale pieței forței de muncă. Statele membre ar trebui, de asemenea, să se adapteze și să investească în sistemele lor de educație și formare pentru a oferi o educație de înaltă calitate și favorabilă incluziunii, inclusiv în domeniul educației și formării profesionale. Statele membre ar trebui să colaboreze cu partenerii sociali, cu furnizorii de educație și de formare, cu întreprinderile și cu alte părți interesate, pentru a aborda deficiențele structurale ale sistemelor de educație și de formare și pentru a le spori calitatea și relevanța pe piața forței de muncă, cu scopul de a facilita tranziția de mediu. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită dificultăților profesiei de cadru didactic. Sistemele de educație și formare ar trebui să îi înzestreze pe toți cursanții cu competențe-cheie, inclusiv competențe de bază și digitale, precum și competențe

transversale pentru a pune bazele unei capacități de adaptare mai târziu în viață. Statele membre ar trebui să depună eforturi pentru a asigura transferul drepturilor la formare în timpul schimbărilor de carieră profesională, inclusiv, dacă este cazul, prin conturi de învățare individuale. Acestea ar trebui să permită tuturor să anticipeze și să se adapteze mai bine la nevoile pieței forței de muncă, în special prin recalificare și perfecționare profesională continuă, cu scopul de a sprijini tranziții echitabile și juste pentru toți, de a consolida rezultatele sociale, de a remedia deficitele de pe piața forței de muncă și de a îmbunătăți reziliența generală a economiei la șocuri.

Statele membre ar trebui să promoveze egalitatea de șanse pentru toți prin abordarea inegalităților în sistemele de educație și formare, inclusiv prin asigurarea accesului la o educație de bună calitate a copiilor preșcolari. Acestea ar trebui să ridice nivelul general al educației, să reducă numărul tinerilor care părăsesc timpuriu școala, să intensifice accesul la învățământul terțiar și finalizarea acestuia și să sporească participarea adulților la procesul de învățare continuă, în special în rândul cursanților care provin din medii defavorizate, care sunt mai puțin calificați. Ținând seama de noile cerințe din societățile digitale, ecologice și tot mai îmbătrânite, statele membre ar trebui să consolideze învățarea la locul de muncă în sistemele lor de educație și formare profesională (EFP) (inclusiv prin programe de ucenicie de calitate și eficiente) și să crească numărul de absolvenți în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM), atât în EFP de nivel mediu, cât și în învățământul terțiar. În plus, statele membre ar trebui să crească relevanța învățământului terțiar și a cercetării pe piața forței de muncă, să îmbunătățească monitorizarea și previzionarea competențelor, să confere mai multă vizibilitate aptitudinilor și comparabilitate calificărilor, inclusiv celor dobândite în străinătate, precum și să sporească oportunitățile de recunoaștere și validare a aptitudinilor și competențelor dobândite în afara structurilor formale de educație și formare. Ele ar trebui să îmbunătățească și să extindă oferta și nivelul de participare în ceea ce privește educația și formarea profesională continuă flexibilă. Statele membre ar trebui, de asemenea, să ofere sprijin adulților cu un nivel scăzut de calificare pentru ca aceștia să își mențină sau să își dezvolte capacitatea de inserție profesională pe termen lung, stimulând accesul la oportunitățile de învățare de calitate și utilizarea acestora, prin implementarea parcursurilor de actualizare a aptitudinilor, ce includ o evaluare a aptitudinilor, o ofertă de educație și de formare corespunzătoare oportunităților de pe piața muncii, precum și validarea și recunoașterea aptitudinilor dobândite.

Statele membre ar trebui să ofere șomerilor și persoanelor inactive accesul la asistență eficace, coordonată, personalizată și acordată în timp util, bazată pe sprijin pentru căutarea unui loc de muncă, pentru formare și pentru recalificare și pentru accesul la alte servicii de facilitare. Ar trebui să se utilizeze, cât mai curând posibil, strategii cuprinzătoare care să implice evaluări individuale aprofundate ale șomajului, în vederea reducerii semnificative și prevenirii șomajului de lungă durată și structural. Problema șomajului în rândul tinerilor și cea a tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare ar trebui să fie abordată în continuare prin prevenirea părăsirii timpurii a școlii și printr-o îmbunătățire structurală a tranziției de la școală la muncă, inclusiv prin deplina punere în aplicare a Garanției pentru tineret¹.

(¹) JO C 120, 26.4.2013, p. 1.

Statele membre ar trebui să vizeze eliminarea barierelor și a factorilor de descurajare a participării pe piața muncii, precum și luarea de măsuri de stimulare a acestei participări, în special pentru persoanele cu venituri reduse, pentru a doua persoană care contribuie la venitul familiei și pentru persoanele cele mai îndepărtate de piața forței de muncă. Statele membre ar trebui să sprijine realizarea unui mediu de lucru adaptat pentru persoanele cu handicap, inclusiv prin intermediul unui sprijin financiar și al unor servicii specifice care să le permită să participe pe piața muncii și în societate.

Statele membre ar trebui să asigure egalitatea între femei și bărbați și sporirea participării femeilor pe piața forței de muncă, inclusiv prin asigurarea egalității de șanse și a celei în materie de evoluție în carieră și prin eliminarea barierelor din calea participării la nivel de conducere la toate nivelurile procesului decizional. Ar trebui abordată diferența de remunerare dintre femei și bărbați. Ar trebui să fie asigurate egalitatea de remunerare pentru aceeași muncă sau pentru o muncă de valoare egală, precum și transparența salarială. Ar trebui promovată concilierea vieții profesionale cu viața privată și viața de familie, atât pentru femei, cât și pentru bărbați, în special prin accesul la servicii de îngrijire pe termen lung și la servicii de educație și de îngrijire a copiilor preșcolari de calitate și la prețuri abordabile. Statele membre ar trebui să se asigure că părinții și persoanele cu responsabilități de îngrijire au acces la concedii adecvate pentru motive familiale și la formule flexibile de lucru pentru a găsi un echilibru între viața profesională, de familie și cea privată, precum și să promoveze o utilizare echilibrată a acestor drepturi între femei și bărbați.

Orientarea 7: Consolidarea funcționării piețelor forței de muncă și a eficacității dialogului social

Pentru a beneficia de o forță de muncă dinamică și productivă, de noi modele de muncă și de afaceri, statele membre ar trebui să colaboreze cu partenerii sociali în ceea ce privește condițiile de muncă corecte, transparente și previzibile, asigurând un echilibru între drepturi și obligații. Ele ar trebui să reducă și să prevină segmentarea în cadrul piețelor muncii, să combată munca nedeclarată și să încurajeze tranziția către forme de angajare pe durată nedeterminată. Normele de protecție a ocupării forței de muncă, legislația și instituțiile din domeniul muncii ar trebui să asigure împreună atât un mediu adecvat pentru recrutare, cât și flexibilitatea necesară pentru ca angajatorii să se adapteze rapid la schimbările de ordin economic, menținând totodată un nivel corespunzător de securitate și medii de lucru sigure, sănătoase și bine adaptate pentru lucrători, protejând drepturile acestora din urmă și asigurând protecția socială. Relațiile de muncă care au ca rezultat condiții de muncă precare ar trebui interzise, inclusiv în cazul lucrătorilor pe platforme online și prin combaterea utilizării abuzive a contractelor atipice. În caz de concediere abuzivă, ar trebui să se asigure accesul la soluționarea eficace și imparțială a litigiilor și dreptul la reparații, inclusiv o despăgubire adecvată.

Politicile ar trebui să urmărească îmbunătățirea și sprijinirea participării pe piața muncii, a corelării dintre cerere și ofertă și a tranzițiilor pe piața muncii. Statele membre ar trebui să îi activeze și să îi abiliteze efectiv pe cei care pot participa la piața muncii. Statele membre ar trebui să consolideze eficacitatea politicilor active în domeniul pieței forței de muncă, prin ameliorarea direcționării, a impactului și a acoperirii acestora și printr-o mai bună corelare a lor cu ajutorul pentru venit pentru șomeri, pe perioada căutării unui loc de muncă și pe baza drepturilor și a responsabilităților acestora. Statele membre ar trebui să tindă spre servicii publice de ocupare a forței de muncă mai eficace și mai eficiente, asigurând o asistență personalizată și în timp util pentru cei aflați în căutarea unui loc de

muncă, sprijinind cererea de pe piața muncii și punând în aplicare o gestionare bazată pe performanță.

Statele membre ar trebui să ofere șomerilor indemnizații de șomaj adecvate cu o durată rezonabilă, în conformitate cu contribuțiile lor și cu normele naționale în materie de eligibilitate. Aceste indemnizații nu ar trebui să descurajeze reîncadrarea rapidă în muncă și ar trebui să fie însoțite de politici active în domeniul pieței forței de muncă.

Mobilitatea cursanților și a lucrătorilor ar trebui să fie sprijinită în mod corespunzător în vederea îmbunătățirii capacităților de inserție profesională, a aptitudinilor și a exploatării întregului potențial al pieței europene a muncii, asigurând, în același timp, condiții echitabile pentru toți cei care desfășoară o activitate transfrontalieră și intensificând cooperarea administrativă dintre administrațiile naționale cu privire la lucrătorii mobili. Barierele din calea mobilității în domeniul educației și formării, al pensiilor ocupaționale și personale și al recunoașterii calificărilor ar trebui eliminate, iar recunoașterea calificărilor ar trebui să fie facilitată. Statele membre ar trebui să ia măsuri pentru a garanta că procedurile administrative nu constituie un obstacol inutil pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor din celelalte state membre, inclusiv a lucrătorilor transfrontalieri. Statele membre ar trebui, de asemenea, să împiedice utilizarea abuzivă a normelor existente și să abordeze cauzele care stau la baza „exodului creierelor” din anumite regiuni, inclusiv prin intermediul unor măsuri de dezvoltare regională adecvate.

Pe baza practicilor naționale existente și pentru a avea un dialog social mai eficace și rezultate socioeconomice mai bune, statele membre ar trebui să se asigure de implicarea veritabilă și la timp a partenerilor sociali în conceperea și punerea în aplicare a reformelor și politicilor de ocupare a forței de muncă, sociale și, după caz, economice, inclusiv prin sprijinul pentru creșterea capacității partenerilor sociali. Statele membre ar trebui să promoveze dialogul social și negocierile colective. Partenerii sociali ar trebui încurajați să negocieze și să încheie acorduri colective referitoare la chestiuni relevante pentru ei, cu respectarea deplină a autonomiei lor și a dreptului la acțiuni colective.

Acolo unde este pertinent și bazându-se pe practicile naționale existente, statele membre ar trebui să țină seama de experiența în materie de chestiuni sociale și de ocupare a forței de muncă a organizațiilor relevante ale societății civile.

Orientarea 8: Promovarea egalității de șanse pentru toți, promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Statele membre ar trebui să promoveze piețe ale muncii favorabile incluziunii, deschise tuturor, prin punerea în aplicare a unor măsuri eficace de combatere a tuturor formelor de discriminare și de promovare a egalității de șanse pentru grupurile subreprezentate pe piața forței de muncă, acordând atenția cuvenită dimensiunii regionale și teritoriale. Ele ar trebui să asigure egalitatea de tratament în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, protecția socială, sănătatea și îngrijirea pe termen lung, educația și accesul la bunuri și servicii, indiferent de sex, de rasă sau de origine etnică, de religie sau de convingeri, de handicap, de vârstă sau de orientare sexuală.

Statele membre ar trebui să modernizeze sistemele de protecție socială pentru a oferi o protecție eficace, eficientă și durabilă pe parcursul tuturor etapelor din viața unei persoane, promovând incluziunea socială și mobilitatea socială în sens ascendent, stimulând participarea pe piața forței de muncă și abordând inegalitățile, inclusiv prin felul în care își organizează sistemele fiscale și de prestații sociale. Completarea abordărilor cu caracter universal cu abordări de tip selectiv va îmbunătăți eficacitatea sistemelor de protecție socială. Modernizarea sistemelor de protecție socială ar trebui să

ducă la o mai bună accesibilitate, calitate și sustenabilitate, precum și la un caracter mai adecvat al acestora.

Statele membre ar trebui să elaboreze și să integreze cele trei componente ale incluziunii active: ajutor adecvat pentru venit, piețe ale muncii incluzive și acces la servicii de facilitare de calitate, care să răspundă nevoilor individuale. Sistemele de protecție socială ar trebui să asigure prestații de venit minim adecvate pentru toți cei care nu dispun de resurse suficiente și să promoveze incluziunea socială prin încurajarea participării active a persoanelor pe piața muncii și în societate, inclusiv prin intermediul unor servicii sociale specifice.

Disponibilitatea unor servicii abordabile, accesibile și de calitate precum educația și îngrijirea copiilor preșcolari, îngrijirea extrașcolară, educația, formarea profesională, asigurarea unei locuințe, servicii de sănătate și de îngrijire pe termen lung este esențială pentru asigurarea egalității de șanse. O atenție deosebită ar trebui acordată combaterii sărăciei și excluziunii sociale, inclusiv a sărăciei persoanelor încadrate în muncă și a sărăciei în rândul copiilor. Statele membre ar trebui să se asigure că fiecare persoană, inclusiv copiii, are acces la servicii esențiale. Pentru persoanele aflate în dificultate sau în situații vulnerabile, statele membre ar trebui să asigure accesul la o locuință socială adecvată sau la ajutoare pentru locuințe. Nevoile specifice ale persoanelor cu handicap, inclusiv accesibilitatea ar trebui să fie luate în considerare în legătură cu aceste servicii. Lipsa de adăpost ar trebui să fie abordată în mod specific.

Statele membre ar trebui să asigure acces în timp util la îngrijiri medicale, preventive și curative, și la îngrijire de lungă durată, în condiții de bună calitate și la prețuri abordabile, menținându-le totodată sustenabilitatea pe termen lung.

În contextul creșterii longevității și al evoluțiilor demografice, statele membre ar trebui să asigure sustenabilitatea și caracterul adecvat al sistemelor de pensii pentru angajați și pentru cei care desfășoară activități independente, oferind oportunități egale pentru femei și bărbați de a obține drepturi de pensie, inclusiv prin mecanisme suplimentare de asigurare a unui venit corespunzător. Reformele sistemelor de pensii ar trebui să fie sprijinite prin măsuri care prelungesc viața activă, de exemplu prin sporirea vârstei efective de pensionare, și ar trebui să se încadreze în strategii mai largi vizând îmbătrânirea activă. Statele membre ar trebui să stabilească un dialog constructiv cu partenerii sociali și alte părți interesate relevante și ar trebui să permită o introducere treptată corespunzătoare a reformelor.